

FOKUS

SPRÅKLYDSANGER MED OPPGAVER

FOKUS A BOKSTAVLYDER

LESEKURS A STAVSKRIFT

Hh

Toril Karstad

HÅV

Steve Hillebrand, USFWS

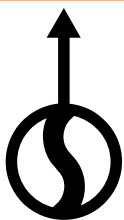
Fokus er delvis utviklet ved hjelp av midler fra Extra-stiftelsen (nå Stiftelsen Dam).
Forsidebildet er tegnet av Melissa Adéle Popkema.
Heftet kan kombineres med Skjelfjords lesebok og Tømtes løkkeskriftmateriell.

H-LYD-VERS: CD NR 15

Tekst og melodi: Toril Karstad, vokal: Hanna Elisabeth Johansen 9.kl.
Komp og opptak: Øyvind Åge Berg, illustrasjon: Lydia Madeleine Popkema 8. kl.

Hege, hun koster. Hansen, han hoster.
Huff, **her** har støvet hopet seg opp!
Hansen, han harker. Halsen hans **sl**arker.
Hele hans hode hyler: «**H**old opp!»
«Hør **her**, du Hege, husk at du har
ansvar **f**or hele helsa hans far!»
Hege, hun stopper. Hansen, han **h**opper.
Hei, hå, nå **e**r han rar!

PUSTELYD UTEN
STEMME I STRUPEN
LUFTA STREVER

OPPGAVE 1: HØR PÅ OPPTAKET, OG PRØV Å LÆRE VISA.

OPPGAVE 2: SETT RING RUNDT HVER H, OG o SI LYDEN H.

OPPGAVE 3: SETT RING RUNDT hVER h, OG o SI LYDEN h.

OPPGAVE 4: LES HELE TEKSTEN HVIS DU KAN.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD,
FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT S HAR ſ-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 5: FINN LYDEN H SKREVET MED SYMBOLET h.
SI LYDEN MENS DU SETTER RING RUNDT SYMBOLET.

g v j æ h ø n v h n p b ø k j s f h u æ v ø g r m v h d y s r i
 m h u h å n u v h n ø b l j t n h g k j r u n å y f b æ k h æ h
 u l g u m h å s r h f å m u h l g d u h b ø l v æ k b j s n k h
 æ l v s r m h m y g y r h m h u å n u b i n æ h æ h l j p f u
 k j r g n å v h n v æ k t h r h n å m h n v s m h u l h j h n ø
 h l k b j h s f u æ p ø g i h r g å m y s r h l h u å n u h v h n
 h b l j v n h u k j r h u n å y n b y g ø k v g u h d å s r h n å
 m h n l g i d h k g f b s t u h r æ k t f m d b s å v u v k u m
 å s r f æ h m n l s d h u b j ø n t n p h l ø k b j s h r k v l h
 g r g h å m y s r m h u h å n u v j n g f s æ m h g f d b n m

John Woodhouse Audubon, Rawpixel.com

OPPGAVE 6: SKRIV TRYKKBOKSTAVEN. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

LODDRETT NED, BUE NED

BUE NED BETYR BUE MED ÅPNING I RETNING NEDOVER

h h h h h h h h h h

h h h h h h h h h h

h

h

h

OPPGAVE 7A: SKRIV STAVSKRIFTBOKSTAVEN. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

NED, HALVVEIS OPP, SVING, BØY

l l h h h h h h h h h h h h h h h

h h h h h h h h h h h h h h h h

h

h

h

hhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhhh

OPPGAVE 7B: SKRIV STORE BOKSTAVEN. SI BESKJEDEN TIL DEG SELV MENS DU SKRIVER.

Høyre: LODDRETT NED, LODDRETT NED, VANNRETT

Venstre: LODDRETT NED, LODDRETT NED, VANNRETT

H H H H H H H H H H H H H H H

H H H H H H H H H H H H H H H

H

H

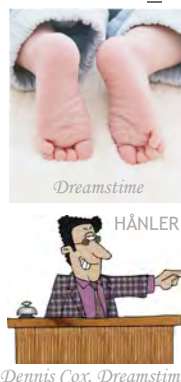
OPPGAVE 8A: LES VELDIG VANLIGE ORD SEKS GANGER.

1 det de	2 her hver	3 hva annen	4 KORT VOKAL han hans	5 KORT VOKAL hvis hvor
----------------	------------------	-------------------	-----------------------------	------------------------------

OPPGAVE 8B: LES OG LEGG LANG VOKAL-ORD MED BOKSTAVKORT.

1 ha har hele håv	2 hel hev hive å håve	3 hav hes hår heve	4 hare hane hale hæl	5 en hær hover hånle hæren
-------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	--

HEV BETYR KASTET (FØR). HOVER ER «NEGLENE» PÅ HESTEN. HÅNLE ER Å LE HÅNLIG, Å GJØRE NARR. Å HÅVE INN BETYR Å FÅ GOD FANGST. DEIGEN HEVER NÅR DEN ESER. Å HEVE NOE ER Å LØFTE DET. HÆL UTTALES OFTE MED E.

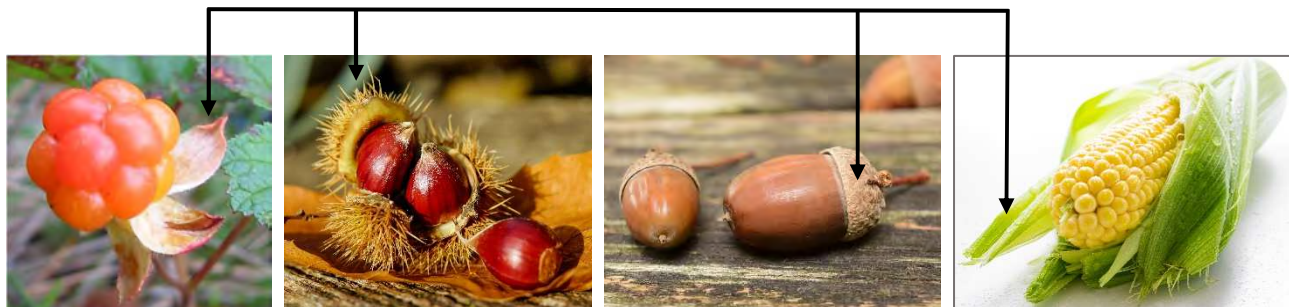
OPPGAVE 8C: LES OG LEGG KORT VOKAL-ORD MED BOKSTAVKORT.

1 han hans ham hun hos heller	2 hell henne hallen hehe himmel helle	3 haha hals hilse havn hoho hams	4 hilser havre helse halm hallo hamsen	5 hems havne hevn harme hevne hilsen
---	---	--	--	--

HAMS ER HYLSTER RUNDT BÆR, KORN OG NØTTER.

HAMS

HEMS ER ET LITE SOVELOFT, HARME ER SINNE.

Fotos: Mulle / hams: Rubus chamaemorus close-up, Wikimedia, public; øvrige: Dreamstime.com CC0

BOKSTAVER MED STREK UNDER ER STUMME. FEIT E HAR Æ/I-LYD.
LYSEGRÅ ORD ER VELDIG VANLIGE. MØRKEGRÅ ORD ER VANLIGE.

OPPGAVE 9A: LES SETNINGER MED LANG VOKAL.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

Hans rimer: lese – hese – ese – hvese – frese

Ismail rimer: hane – ane – rane – vane – svane

Malvin rimer: hår – lår – mår – får – sår – når

Hanne rimer: hær – nær – lær – her – hver

Anine rimer: heve – leve – neve – veve

HEVE: LØFTE

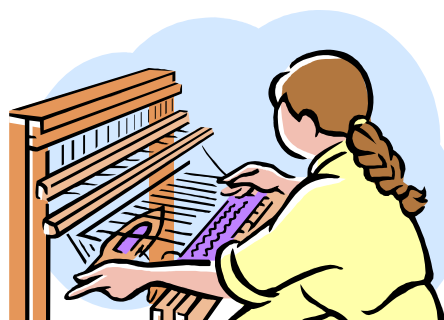

Click, Morguefile

HEVE PRISEN: ØKE DEN

VEVE: LAGE STOFF ELLER BILDE MED VEV

OPPGAVE 9B: LES SETNINGER MED LANG VOKAL/DIFTONG.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

Noahh rimer: hare – rare – vare – svare – snare

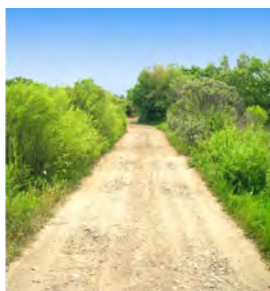
Hanna rimer: hale – male – smale – sale

Elin rimer: håver – låver – over – sover – lover

Mathea rimer: måne – låne – råde – håde

Helene rimer: hiver – river – iver – siver – liver

Samina rimer: hei – lei – vei – nei – svei – seg

Vector Moon, Dreamstime

Carol M. Highsmith, Rawpixel

Mconnors, Morguefile

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, FEIT EG/EI HAR EI-LYD.

OPPGAVE 9C: LES SETNINGER MED KORT VOKAL.
SETT PRIKK UNDER VOKALER. DEL TEKSTEN I STAVELSER.

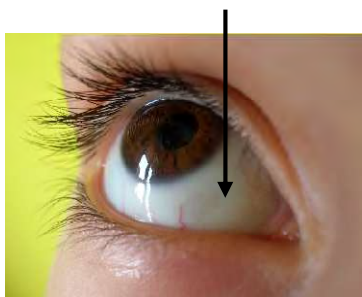
Hasan rimer: havn – navn – savn – ravn

Mari rimer: havner – navner – ravner – savner

Mathhias rimer: han – man – vann – sann – an

Aron rimer: nærme – herme – erme – sverme

Hoa rimer: hinne – inne – minne – vinne – sinne

Yulia, Dreamstime

Evilin, Dreamstime

Holly Doucette, Dreamstime

OPPGAVE 10A: LES HISTORIEN, DEL 1.

Hans **og**
Hanne **er**
venner.

Hans **og**
Hanne har H
og A **og** N i navnene sine.

Maia Greiner, 4.kf. & Alida Karstad, 3.kf.

Nå **er** vennene sammen. Det **er** sommer.
Hans **og** Hanne ser fine lam. Lammene virrer
med halene. Lammene har små, rare haler.
Hanne **og** Hans hilser:
«Hei, hei, fine lam! Her **er**
finfin loff **for** halsen!»

Celine Aurora Bastberget, 4.kf. & Sara Haldorsen, 5.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 10B: LES HISTORIEN, DEL 2.

Amanda Tørring, Anne-Sofie Sæthiren, Elise Bentzen, Josefine Krause, Simon Sæthiren & Jonas Frøyland, 4.kf., farge: Victoria Auestad, 7.kf. & TK

Lammene farer fram **og**
vil ha loff. Hanen får **også**
loff i halsen sin. Alle som vil,
får loff. «Her er loff fra mor»,
sier Hans **og** smiler.

David Karstad, 4.kf.

Christoffer Goldie, 4.kf. & Sara Haldrosen, 5.kf.

Hans **og**
Hanne ler. Det **er** varm
sommer. Det **er** fin himmel.
Hans **og** Hanne ser
himmelen i havet. De ser
åsen i havet. De ser **også**
havna ved havet.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, FEIT EG/EI HAR EI-LYD.

OPPGAVE 10C: LES HISTORIEN, DEL 3.

Morgan Østgård, 6.kf. & Sara Haldorsen, 5.kf.

Hans og Hanne er i heia. Hans og Hanne ser en hare i åsen. Hans vil ha haren. Hans har en håv i hånda. Hans hever håven. Heia Hans, heia Hans!

Benedicte Popkema, 7.kf. & Sara Haldorsen, 5.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 10D: LES HISTORIEN, DEL 4.

Han hiver seg fram med håven i hendene.

Håven havner nær haren. Men håven revner.
Nå er håven haly. Haren farer sin vei.

Hanne ler seg
hes av Hans:

«Haha, hoho,
hihi, hehe!»

Benedicte Samira Popkema, 7.kf. & Sara Haldorsen, 5.kf.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 10E: LES HISTORIEN, DEL 5.

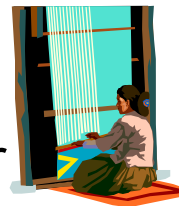
Hans er lei seg
nå. Hanne sårer
ham. Hanne hån-
ler sånn. Nå er
Hanne også lei
seg. Hanne sier:
«Det var feil!
Vi vil heller være
venner!» Hans
leier Hanne nå.
Han er vennen
hennes. Men haren er fri. Haren er alene i
åsen.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ/I-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 11: DEL OPP I ORD MED LODDRETTE LINJER.

Hans|rimer|heveneveleveveve
Helenerimeriverhiverriversiver
Hannerimerharevaresvaresnarerare
Hoarimerinnehinnevinnesinne
Hannarimersmalehalesalemale
Ismailrimerhaneaneranevanesvane
Hasanrimerhavnnavnsavnravn
Livrimerhavnerravnersavnernavner
Mariannerimerlånemånerånehåne

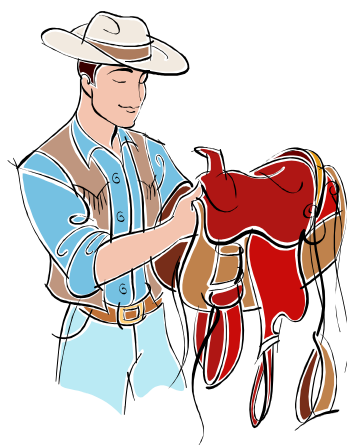

HAVN

Carol M. Highsmith, Rawpixel.com

SALE HESTEN: LEGGE SAL PÅ DEN

RÅNE: DRA RUNDT FOR Å VISE FRAM BILEN

Lydia Madeleine Popkema

OPPGAVE 12: SETT STREK FRA ORD TIL BILDE.

hår

hals

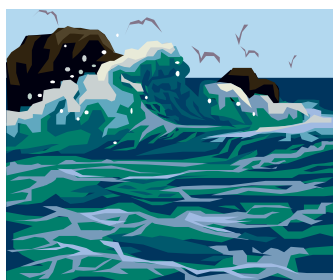
hav

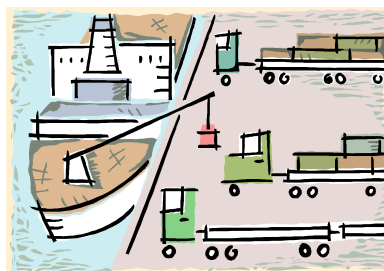
håv

hive

hale

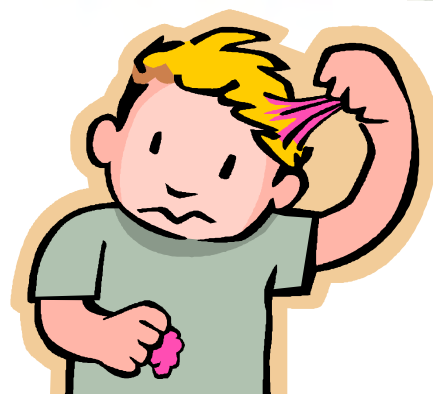
hane

havn

hare

hilse

OPPGAVE 13: LØS REBUSEN. BYTT UT TALESYMBOLER OG STORE BOKSTAVER MED SMÅ BOKSTAVER. LES SETNINGEN.

NB: DER DET ER TO RUTER UNDER TALESYMBOLER, SKAL DET VÆRE DOBBEL KONSONANT. ALLE SETNINGER OG NAVN SKAL STARTE MED STOR BOKSTAV. SETT RIKTIG TEGN TIL SLUTT.

1

☐		☐	☐	O	E	☐	☐	A	☐	☐	A	☐	O	☐	?

2

Å-LYD STUM G

E	☐	☐	A	☐	E	O	G	☐	A	☐	☐	Å	☐	☐	O	☐	.
						o	g										

3

Å-LYD STUM G

☐	A	☐	☐	☐	E	☐	☐	A	☐	O	G	☐	A	☐	☐	.
										o	g					

4

☐	A	☐	E	☐	E	☐	☐	A	☐	E	☐		Å	☐	E	☐	.

5

☐	Å	☐	☐	A	☐	☐	☐	A	☐	E	☐		☐	Å	☐	E	☐	?

6

☐	A	☐	E	☐	☐	A	☐	E	☐	☐		☐	☐	E		.

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 14A: SKRIV VANLIGE H-ORD I STAVESKRIFT.

ha

ha

har

har

han

han

hans

hans

her

her

ham

ham

OPPGAVE 14B: SKRIV H-ORD I STAVSKRIFT.

hva

hva

hver

hver

hår

hår

hav

hav

hel

hel

hele

hele

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD

OPPGAVE 15: LES OPPGAVE 10 OG STREK UNDER NØKKELO^URD:

15A: FINN IGJEN NØKKELO^URDENE I TEKST 10A, OG STREK UNDER DEM.

Hans
som^Umer
halene

Hanne
lam
hilser

sammen
virrer
loff

15B: FINN IGJEN NØKKELO^URDENE I TEKST 10B, OG STREK UNDER DEM.

Lammene
himmelen

Hanen
have^Ut

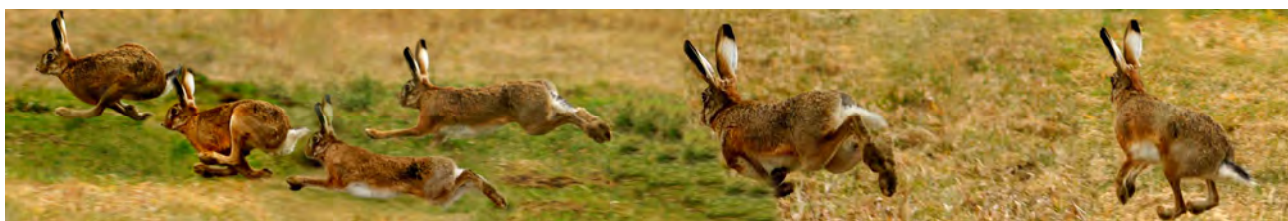
loff
havna

15C: FINN IGJEN NØKKELO^URDENE I TEKST 10C, OG STREK UNDER DEM.

i he^Ua
hever

hare
Heia

håv
Hans!

Böhringer Friedrich - CC BY-SA 2.5, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=9798853+9798844+9798855+9798862+9798869+9798875>

15D: FINN IGJEN NØKKELO^URDENE I TEKST 10D, OG STREK UNDER DEM.

hiver
revner

havner
farer

nær
ler

15E: FINN IGJEN NØKKELO^URDENE I TEKST 10E, OG STREK UNDER DEM.

lei seg
venner

sårer
haren

hånler
fri

OPPGAVE16: SE PÅ NØKKELO^URDENE OG FORTELL HISTORIEN.

LES ORDENE OVENFOR FRA VENSTRE MOT HØYRE, ELLER SE PÅ NØKKELO^URDENE I TEKSTEN 10A-E. DU KAN OGSÅ SE PÅ BILDENE. SI HELE HISTORIEN SÅ GODT DU KAN, TIL EN VOKSEN ELLER EN VENN, ELLER TIL DEG SELV. HUSKET DU MASSE?

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EG/EI/ØY ER DIFTONG.

OPPGAVE 17: STAVELSESEDELING

SETT PRIKK UNDER VOKALENE: A, E, I, O, U, Y, Æ, Ø, Å.

SETT BARE ÉN PRIKK UNDER DIFTONGENE: EI, EG.

TEGN EN BUE FOR HVER STAVELSE. • •

Hege, hun koster.

Hansen, han hoster.

Huff, her har støvet

hopet seg opp!

Hansen, han harker.

Halsen hans slarker.

Hele hans hode

hyler: «Hold opp!»

«Hør her, du Hege,

husk at du har

ansvar for hele

helsa hans far!»

Hege, hun stopper.

Hansen, han hopper.

Hei, hå, nå er han rar!

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD,
FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT S HAR ſ-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 18: KLIPP UT EN SETNING, DEL OPP I ORD OG PUSLE.
KLIPP I BOKSTAVER OG PUSLE SAMMEN. LES DET DU HAR SKREVET.

Hege, hun koster.

Hansen,

han hoster.

Huff, her har
støvet hopet

seg opp!

Hansen,

han harker.

Halsen hans

slarker.

Hele hans hode

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT S ER J-LYD, INNRAMMET EG ER EI.

hyler:

«**Hold opp!**»

«Hør her, du Hege,
Husk at du har
ansvar for hele
helsa hans far!»

Hege, hun stopper.

Hansen,
han hopper.

Hei, hå,

nå er han rar!

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD, FEIT E HAR Æ-LYD, INNRAMMET EI ER EI-DIFTONG.

OPPGAVE 19: DEL OPP ORDENE I SANGEN MED LINJER.

HEGEHUNKOSTER.HANSENHAN
HOSTER.HUFFHERHARSTØVET
HOPETSEGOPP.HANSENHAN
HARKER.HALSENHANSSLARKER.
HELEHANSHODEHYLERHOLDOPP!
HØRHERDUHEGEHUSKATDUHAR
ANSVARFORHELEHELSAHANSFAR!
HEGEHUNSTOPPER.HANSENHAN
HOPPER.HEIHÅNÅERHANRAR!

OPPGAVE 20: SKRIV H-ORD I LØKKESKRIFT.

hes

hes

hæren

hæren

håv

håv

halv

halv

himmel

himmel

hals

hals

henne

henne

havne

havne

heller

heller

hilse

hilse

hei

hei

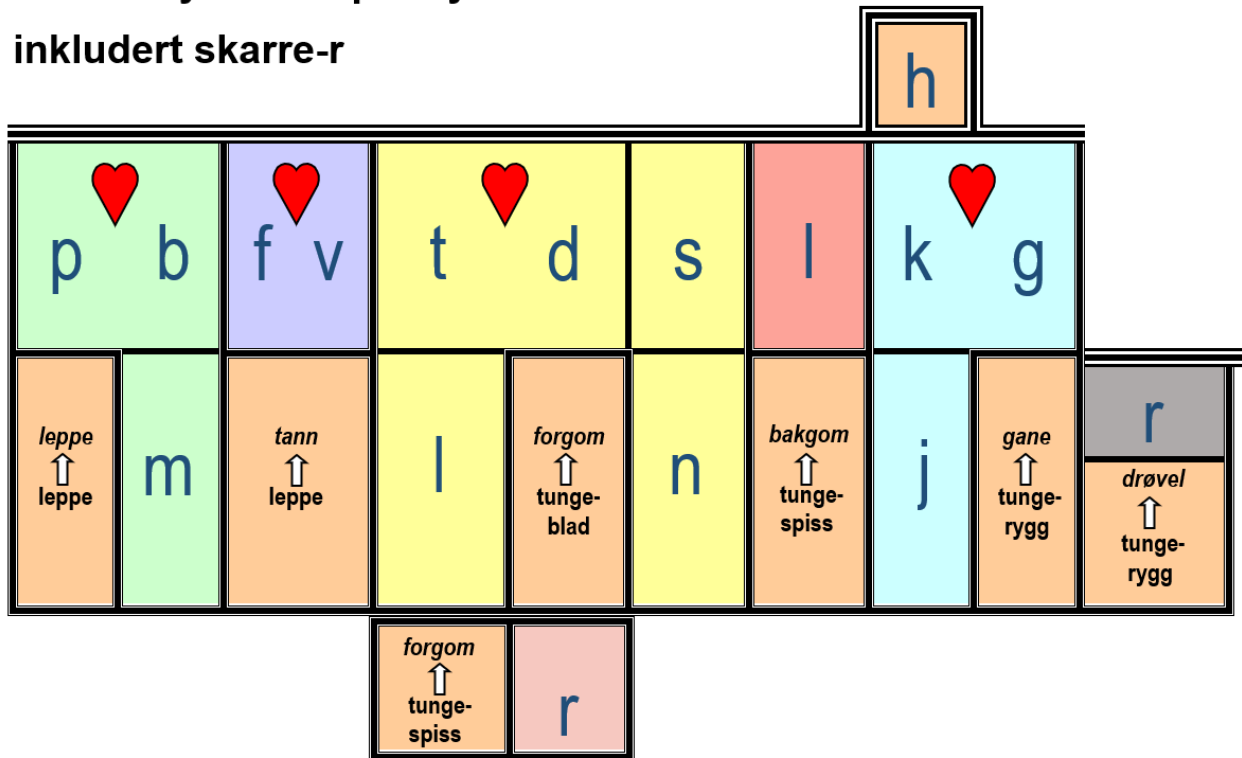
heia

heia

STREK UNDER STUM BOKSTAV = MINUS LYD, FEIT O HAR Å-LYD,
FEIT E HAR Æ-LYD, FEIT S HAR J-LYD, INNRAMMET EG/EI ER EI-DIFTONG.

Bokstavlydenes språklydhus

inkludert skarre-r

Vokaler: a e i o u y æ ø å

Diftonger: ei au øy ai

FOKUS © Toril Karstad Kreativ Læring

Hjerte symboliserer stemt/ustemt-par. Døra angir artikulasjonssted, der nedre artikulator er aktiv og derfor nevnes først (leppe mot tann).

